

Роз'яснення МОНУ

щодо кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння 04.05.16 1 2 Лист від 29.02.2016 р. № 2/1-13-360-16 "Щодо порядку застосування постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 р. № 1109"

ЩОДО ПРИСВОЄННЯ ПРИ ПРИЗНАЧЕННІ НА ПОСАДУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КАТЕГОРІЇ "СПЕЦІАЛІСТ ВИЩОЇ КАТЕГОРІЇ" ОСОБИ, ЯКА МАЄ НАУКОВИЙ СТУПІНЬ Відповідно до пункту 5 Порядку особи, яка має науковий ступінь, при призначенні на посаду педагогічного працівника присвоюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії", якщо на цій посаді передбачено присвоєння кваліфікаційних категорій. Зазначена норма застосовується лише при призначенні на педагогічні посади осіб, які мають наукові ступені. Таким працівникам присвоюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії", яка найбільшою мірою узгоджується з високою кваліфікацією і професійним досвідом запрошеного на роботу фахівця. Згідно з частиною другою статті 26 Закону України "Про загальну середню освіту" призначення на посаду педагогічних працівників державного та комунального загальноосвітнього навчального закладу здійснюється відповідним органом управління освітою за поданням керівника загальноосвітнього навчального закладу. Так, у разі призначення на посаду педагогічного працівника загальноосвітнього навчального закладу особи, яка має науковий ступінь, місцевий орган управління освітою у наказі про призначення зазначає про присвоєння кваліфікаційної категорії "спеціаліст вищої категорії", як це передбачено пунктом 5 Порядку. Зазвичай кваліфікаційні категорії педагогічним працівникам присвоюються за результатами атестації. При призначенні на посаду педагогічного працівника особи з науковим ступенем присвоєння найвищої кваліфікаційної категорії - особливий випадок, який є виключенням із загального правила. Необхідність установа такого порядку обумовлена створенням умов для забезпечення належних умов оплати праці висококваліфікованих спеціалістів, у послугах яких мають гостру потребу деякі навчальні заклади, а також уникненням зайвого бюрократизму при присвоєнні кваліфікаційної категорії таким працівникам при укладенні з ними трудового договору.

ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОЮ КОМІСІЄЮ ПРО НЕВІДПОВІДНІСТЬ РАНІШЕ ПРИСВОЄНІЙ КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ КАТЕГОРІЇ В ході процедури атестації нерідко виявляється, що працівником знижено рівень професійної діяльності та показники у роботі, а робота такого педагога характеризується як незадовільна. Внаслідок цього атестаційна комісія змушена визнати працівника таким, що не відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії, та встановити йому категорію, яка відповідає його кваліфікації та якості виконуваної ним роботи. Пунктом 3.13 Типового положення визначено, які рішення можуть приймати атестаційні комісії всіх рівнів. Зокрема, атестаційна комісія приймає рішення про відповідність або невідповідність працівника раніше присвоєній кваліфікаційній категорії. Своїм рішенням атестаційна комісія вправі визнати працівника таким, що не відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії та присвоїти йому нижчу кваліфікаційну категорію. Атестаційні комісії можуть ухвалювати рішення про невідповідність працівника лише тим кваліфікаційним категоріям, які вони мають право присвоювати. Так, атестаційна комісія I рівня може прийняти остаточне рішення про визнання працівника таким, що не відповідає раніше присвоєним кваліфікаційним категоріям "спеціаліст другої категорії" та "спеціаліст першої категорії". Якщо атестаційна комісія I рівня за результатами атестації працівника, який має кваліфікаційну категорію "спеціаліст вищої категорії", прийняла рішення про визнання працівника таким, що не відповідає раніше присвоєній цій кваліфікаційній категорії, вона повинна порушити клопотання перед комісією вищого рівня про визнання педагога таким, що не відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії. Таке право надано атестаційним комісіям I рівня пунктом 2.12 Типового положення. Остаточне рішення у таких випадках приймає атестаційна комісія II або III рівня. Критерієм для присвоєння кваліфікаційної категорії є відповідність працівника вимогам, встановленим пунктами 4.3 - 4.6 Типового положення.

ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ПРОФІЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА Відповідно до абзацу третього пункту 5 Порядку не висунуто вимоги щодо установа відповідності наукового ступеня профілю діяльності педагогічного працівника, якого призначають на педагогічну посаду. Така відповідність має бути при установа доплати за наявність наукового ступеня, передбаченої наказом МОН "Про

впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ" від 26.09.2005 р. № 557. Згідно з підпунктом третім пункту четвертого цього наказу, відповідність наукового ступеня профілю діяльності працівника на займаній посаді визначається керівником навчального закладу, установи освіти та наукової установи. Тобто право встановлення відповідності наукового ступеня працівника профілю його діяльності покладається на керівника навчального закладу. Згідно з пунктом п'ятим Порядку, особі, яка має науковий ступінь, при призначенні на посаду педагогічного працівника присвоюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії" незалежно від того, відповідає науковий ступінь профілю діяльності працівника чи ні.

Незважаючи на те, що Порядком не висунуто вимоги щодо встановлення відповідності наукового ступеня профілю діяльності педагогічного працівника, органи управління освітою та керівники навчальних закладів при призначенні на педагогічні посади фахівців з науковим ступенем зацікавлені, щоб науковий ступінь працівника відповідав профілю його діяльності. Крім того, педагогічний працівник, згідно із статтею 24 Закону України "Про загальну середню освіту" повинен мати відповідну педагогічну освіту. Пунктом 4.7 Типового положення встановлено, що педагогічні працівники, які мають наукові ступені, якщо їх діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем, атестуються без додержання послідовності в присвоєнні кваліфікаційних категорій та строку проведення позачергової атестації.

ЩОДО ТЕРМІНУ ЗАСТОСУВАННЯ ПУНКТУ П'ЯТОГО ПОРЯДКУ Відповідно до пункту 5 Порядку особі, яка має науковий ступінь, при призначенні на посаду педагогічного працівника присвоюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії", якщо на цій посаді передбачено присвоєння кваліфікаційних категорій. Зазначена норма застосовується лише при призначенні на педагогічні посади осіб, які мають наукові ступені, і лише після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 р. № 1109, тобто починаючи з 12 січня 2016 року. Педагогічним працівникам з науковим ступенем, яких було призначено на посади до набрання чинності Порядком, кваліфікаційна категорія "спеціаліст вищої категорії" присвоюється лише за результатами атестації на підставі пункту 4.7 Типового положення.

ЩОДО ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КАТЕГОРІЇ "СПЕЦІАЛІСТ" Згідно із абзацом другим пункту 5 Порядку особі з освітнім ступенем магістра, яка вперше призначається на посаду педагогічного працівника, присвоюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст", якщо на цій посаді передбачено присвоєння кваліфікаційних категорій. Тобто у разі призначення на посаду педагогічного працівника загальноосвітнього навчального закладу особи з освітнім ступенем магістра місцевий орган управління освітою у наказі про призначення зазначає про присвоєння кваліфікаційної категорії "спеціаліст", як це передбачено пунктом 5 Порядку. Про це свідчить і пункт 4.3 Типового положення, згідно з яким випускникам вищих навчальних закладів, які отримали повну вищу освіту, при прийомі на роботу встановлюється кваліфікаційна категорія "спеціаліст". За результатами першої атестації такого молодого спеціаліста, яка проводиться зазвичай через 2 - 3 роки після початку педагогічної діяльності, атестаційна комісія може присвоїти йому кваліфікаційну категорію "спеціаліст другої категорії". Необхідно зауважити, що атестаційною комісією I рівня за результатами атестації педагогічного працівника кваліфікаційна категорія "спеціаліст" може бути присвоєна лише у разі визнання його таким, що не відповідає раніше присвоєній кваліфікаційній категорії "спеціаліст II категорії" або більш високій кваліфікаційній категорії. Відповідно до пункту другого Прикінцевих та перехідних положень Закону України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 р. № 1556-VII вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста (повна вища освіта) після набрання чинності цим Законом прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра. Лист від 29.02.2016 р. № 2/1-13-360-16 "Щодо порядку застосування постанови Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 р. № 1109"

Подробиці: <https://buhgalter.com.ua/news/kadrova-sprava/rozyasnennya-monu-shchodo-kvalifikatsiynih-kategoriy-i-pedagogichnih/>